

כינת הלשון

זליפים

צלף, ירה אל המטרה, קלע ממקום מחבואו – כמלים נרדפות בבנין קל, בעוד שאותו פֿעל בבנין הפעיל, הווה אומר **הצלף** מתכוון למלים נרדפות כמו הכה, חבט בתנופה, הכה בשוט. מכאן שהצלף הוא מומחה לקליעה במטרה – אין לטעות בינו לבין צלף שהוא צמח בעל קוצים שפירותיו אכילים (capparis spinosa), שאלה של ניקוד בלבד – בעוד המילה "צלף" עשויה לתאר את התוצר המתקבל מן ההצלפה. אז למה בכל זאת יש מי שאומרים צליפים במקום זליפים?!

אפשר והמלה שהשתרשה נובעת ולו באופן חלקי ממעשה קונדס שנהגו לעתים כשעוד חלבנו בידים. היו אז רפתות רבות ובהן שתי שורות לפרות, עם האבוסים לצד הקיר ושביל באמצע בין השורות. לעת החליבה ישבנו על שרפרפים "מתחת לפרות" משני צדי השביל ולפעמים השתעשענו והתזנו חלב זה על זה, אם בהיחבא ואם בקרב צליפות גלוי, כך שיכול היה לקרות, שרפתן חדש נודמן לו לתוך אש צולבת. יתכן ומאז התחילו לטעות ולומר צליפים, אם גם עד כדי צליבים לא הגיעו, עד כמה שידוע. לאור ההסברים וההשגות שהועלו, מן הנכון שנתעקש ונשתמש להבא במונח זליפים, והעיקר בל נשכח, **יש לקחת זליפים!**

מרדכי מלען

כולנו יודעים שיש להכין את העטין בטרם חליבה על ידי ניקוי וניגוב, לקיחת הזליפים הראשונים מארבעת הפטמות, וכן הלאה. אלא, ישנם רבים הנוהגים לומר צליפים ולא זליפים, כפי שנראה לנו נכון. על כן היה צורך לחקור ולשאול חכמים ולעיין במלונים כדי לברר מה מתקבל על הדעת ואיך לדבר נכון ובלי לאנוס את השפה העברית.

בקשר למונח המבוקש מצאנו את הערכים הבאים ופשרים בצדם:

זלף, טפטף, הזה, זרם, לעט, זלח – כמלים נרדפות, ואילו לכסות בנוטיפים, לצקת נוטיפים על דבר או לתוכו, להרטיב, להתיז – כהסבר ופירוש (מתוך קוצר היריעה לא נביא כאן המקורות הרבים להוכחת השימוש במלה האמורה בדורות עברו).

מכאן ניתן להסיק, שכאשר מבצעים את הפעולה החיונית של הזלפת החלב הנמצא בתעלת הפטמה בטרם חליבה לתוך ספל לבקורת טיבו של החלב, אמנם אפשר לכנות זאת בשם "לקיחת זליפים".

